

Vergaderjaar 2025–2026

29 754

Terrorismebestrijding

Nr. 780

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 mei 2026

De fysieke wereld en het online domein zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, waarbij de online wereld een steeds grotere rol inneemt in onze samenleving. Dit geldt in het bijzonder voor de belevingswereld van jongeren. De online verbondenheid brengt kansen met zich mee, leidt tot innovatie en faciliteert kennisuitwisseling. Het creëert echter ook doorlopend nieuwe mogelijkheden voor terroristische en extremistische groeperingen en individuen om propaganda te verspreiden, kwetsbare individuen – met name jongeren – te rekruteren en aan te sporen tot geweld in de fysieke wereld.¹ Het meest recente Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN) benadrukt opnieuw de zorgen rondom de toenemende online radicalisering en waarschuwt voor de gevaren van onder andere jihadistische en rechts-terroristische propaganda. Ook nemen de zorgen omtrent het online nihilistisch extremisme toe,² met name gezien de (zeer) jonge slachtoffers.

Het kabinet blijft zich onverminderd inzetten om online radicalisering, extremisme en terrorisme aan te pakken en effectief te reageren op nieuwe ontwikkelingen. De laatste jaren zijn veel stappen gezet in de doorontwikkeling van de Versterkte Aanpak Online (VAO).³ Met oog op de toenemende en veranderende online dreiging zijn in het coalitieakkoord initiatieven opgenomen die (kunnen) bijdragen aan de aanpak van online radicalisering, extremisme en terrorisme, waaronder een verbod op verslavende, polariserende en democratie-ondermijnende algoritmen. Ook presenteerde de Europese Commissie onlangs de nieuwe EU Contra-terrorisme (EU-CT) agenda, waarin specifiek aandacht is voor de

¹ NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland, december 2025.

² NCTV, Voortgangsbrief Versterkte Aanpak Online inzake extremistische en terroristische content, 17 december 2025.

³ Deze zijn toegelicht in de contourenbrief Versterkte Aanpak Online (december 2023), de kamerbrief nadere uitwerking Versterkte Aanpak Online (december 2024) en de voortgangsbrieven Versterkte Aanpak Online (mei 2025, december 2025).

online dimensie en aanvullende maatregelen om online radicalisering tegen te gaan.⁴

In deze brief informeer ik u, mede namens de Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit en de Minister van Werk en Participatie, over de voortgang van de VAO. Hiermee geef ik gehoor aan de toezegging uw Kamer dit voorjaar hierover te informeren. De inzet wordt in deze brief geschetst aan de hand van een viertal actielijnen, te weten:

1. Preventie en bewustwording
2. Normeren en signaleren
3. Reguleren en handhaven
4. Kennis en onderzoek

Binnen deze actielijnen komen inhoudelijk de vier pijlers die in eerdere brieven zijn aangehouden terug: 1) de dialoog met de internetsector; 2) het wettelijk instrumentarium; 3) de lokale aanpak; en 4) de Europese en internationale inzet.

1. Preventie en bewustwording

Idealiter wordt voorkomen dat individuen in contact komen met extremistische en terroristische content en daardoor radicaliseren. Hoewel de drijfveren uiteenlopen, vertonen kwaadwillenden die het internet inzetten om schade aan te richten vaak vergelijkbare werkwijzen en technieken, en richten zij zich met name op kinderen en kwetsbare jongeren. Het is van belang het bewustzijn ten aanzien van deze online gevaren te vergroten en dat de jongeren zelf, maar ook hun omgeving, bekend zijn met hun handelingsperspectief. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om terroristische content te melden bij de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) ter verwijdering.⁵ Ter vergroting van de bekendheid van dit Meldpunt start de ATKM deze zomer een publiekscampagne.

Ook is het belangrijk dat jongeren met elkaar in gesprek gaan over hun online gedrag, waaronder het bekijken of delen van bepaalde content. Vanuit de lokale aanpak wordt er door gemeenten, ondersteund door Versterkingsgelden vanuit het Rijk, al langer ingezet op het bespreekbaar maken van extremistische verhaallijnen die jongeren online tegen kunnen komen. Dit met als doel om hun weerbaarheid hiertegen te vergroten. Ook zijn er projecten waarin aandacht is voor de rol van ouders en hoe zij in gesprek kunnen met hun kinderen over de online leefwereld en de gevaren die hierbinnen schuil kunnen gaan. In aanvulling op deze doorlopende inzet, wordt door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) een nadere verkenning uitgevoerd naar een gemeenschappelijke communicatieaanpak over online gevaren in samenwerking met verschillende partners. Daarnaast organiseren de ATKM en NCTV in samenwerking met het Platform voor Informatie Samenleving (ECP) in juni 2026 een evenement over online radicalisering van jongeren (onder de noemer van herkennen, begrijpen en handelen). In de eerste bijeenkomst staat het perspectief van jongeren centraal en wordt in een interactieve setting bekeken hoe jongeren online content tot zich nemen en interpreteren. De inzichten uit deze sessie vormen de basis voor een tweede bijeenkomst waarin experts, beleidsmakers en professionals bespreken hoe signalering en handelingsperspectieven in de praktijk kunnen worden versterkt.

⁴ Werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC), Fiche – Terrorismebestrijdingsagenda EU, 10 april 2026.

⁵ <https://www.atkm.nl/meldpunt-atkm>.

Kennis van interventiemogelijkheden bij gemeentes is een belangrijke stap om online radicalisering te voorkomen. In diverse regio's ontbreken vaak nog kennis en handelingsperspectieven over het structureel betrekken van het online domein bij lokale preventie. Daarom is al eerder aan de hand van gesprekken met gemeenten en de VNG het verdiepingsdossier «online radicalisering» ontwikkeld voor gemeenten en lokale professionals.⁶ Ook zijn medio 2025 afspraken gemaakt met de Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om de kennis van gemeenten op het gebied van preventie van (online) radicalisering te verbeteren. In 2026 zet de ESS, met steun van de NCTV, verder in op het vergroten van bewustwording en kennis over online radicalisering onder gemeenten, professionals, ouders en jongeren. De ESS doet dit als aanvulling op haar bestaande preventieve inzet op lokaal niveau. Ook kunnen gemeenten contact opnemen met hun lokaal adviseurs van de NCTV voor advies over hoe zij het online domein in hun lokale aanpak kunnen integreren.

Digitale weerbaarheid

Het vergroten van de digitale weerbaarheid is eveneens een essentieel onderdeel van preventie en bewustwording. Het Ministerie van SZW zet zich via lokale overheden en (jeugd)professionals in voor kennisontwikkeling en het versterken van handelingsperspectief ten aanzien van de preventie van (online) radicalisering.⁷ Daarnaast stimuleert SZW het gebruik van effectieve interventies en bewustwordingscampagnes, waarover uw Kamer op 2 maart jl. reeds is geïnformeerd.⁸ Samen met de Minister van Werk en Participatie ga ik dit jaar in gesprek met andere departementen, het veld en jongeren zelf, over het verbeteren van de preventieve inzet. Naast digitale weerbaarheid is er hierin ook aandacht voor bredere thema's die bijdragen aan preventie, zoals mentale gezondheid, burgerschap en het voorkomen van discriminatie. Onderdeel hiervan is een bijeenkomst dit najaar met (praktijk-)experts uit de diverse domeinen, waaronder het sociaal, onderwijs- en veiligheidsdomein. Het doel van deze bijeenkomst is het versterken van de onderlinge verbinding en het vertrouwen tussen domeinen, en het uitwisselen van werkwijzen en expertise.

Naast bewustwording over online radicalisering, is bewustwording over acceptabele normen en waarden online belangrijk. Daarom lanceert de Staatssecretaris van Digitale Economie en Soevereiniteit dialoogplatform www.praatmeemetdeoverheid.nl om het online publiek debat te sterken. Deze zomer start een eerste hybride landelijke dialoog over online discriminatie dat gebruik maakt van dit platform en fysieke locaties verspreid door het land. Deze dialoog moet bewustwording creëren over hoe polarisatie, racisme en discriminatie bijdragen aan een voedingsbodem voor radicalisering, extremisme en terrorisme, en inzicht bieden in het maatschappelijk sentiment over de verantwoordelijkheden van de overheid en de platforms in het veiliger maken van de online wereld.

Samenwerking online platformen

Met platformen wordt ingezet op preventie en bewustwording. Zoals aangekondigd in de voortgangsbrief van december jl. is in samenwerking met Meta de ReDirect pilot in januari 2026 gestart. Deze pilot is in eerste instantie kleinschalig uitgerold op Instagram.⁹ Met behulp van de ReDirect

⁶ Verdiepingsdossier «online» | Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid.

⁷ Kamerstukken II, 2024/25, 32 824, nr. 456.

⁸ Kamerstukken II, 2025/26, 32 824, nr. 479.

⁹ Kamerstukken II 2025/26, 29 754, nr. 774.

methode worden gebruikers die zoeken naar terroristische online content omgeleid naar het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE). Tot op heden is het aantal omleidingen relatief beperkt. In de zomer van dit jaar wordt de pilot uitgebreid naar Threads en Facebook, waarna in het najaar van 2026 zal worden gezien of een eventuele uitbreiding en/of verlenging van dit initiatief opportuun is.¹⁰ Ik zal uw Kamer hierover informeren in de volgende voortgangsbrief over de VAO.

De afgelopen periode zijn er mogelijkheden onderzocht om soortgelijke pilots op te zetten. Momenteel worden twee sporen uitgewerkt. Het eerste spoor betreft een pilot die, vergelijkbaar met de ReDirect-methode, wordt opgezet op een ander sociaal mediaplatform dat veel wordt gebruikt in Nederland. Het tweede spoor richt zich op een project op een online gamingplatform. In een volgende Kamerbrief in het najaar zal ik u informeren over de voortgang van deze sporen.

Ook op Europees en internationaal niveau zet Nederland voortdurend actief in op het stimuleren van samenwerking op het gebied van preventie.¹¹ Eind 2026 levert de Europese Commissie een stappenplan op dat lidstaten kan helpen in het opzetten van een effectieve strategie tegen online extremisme en terrorisme.

2. Normeren en signaleren

De normerende en signalerende actielijn komt tot uitdrukking in onder andere de dialoog met de platformen. Ik blijf in gesprek met online platformen om de online dreiging onder de aandacht te brengen, mijn zorgen over online radicalisering, extremisme en terrorisme te uiten en de platformen normerend aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor het creëren van een veilige online omgeving.¹² In lijn met de uitspraak van mijn ambtsvoorganger tijdens de begrotingsbehandeling van JenV (29 januari jl.)¹³ heb ik ook het ministeriële EU Internet Forum op 4 maart jl., aangegrepen om de verantwoordelijkheid van deze platformen te benadrukken en de grote zorgen te uiten.¹⁴

Dit jaar is tevens gestart met de doorontwikkeling van de dialoog met platformen op nationaal niveau. Ik ben van plan mijn gesprekken met zowel de sociale media- als gamingplatformen voort te zetten, alsook uit te breiden naar de AI-sector. Ook ben ik voornemens in het najaar een bijeenkomst te organiseren met de door Nederlandse jongeren meest gebruikte sociale media- en gamingplatformen om mijn zorgen te delen en mogelijkheden voor betere samenwerking te verkennen.

¹⁰ Vanuit het LSE is reeds bekend dat de gekoppelde LSE-landingspagina functioneert en gebruikers worden doorgeleid. Dit betreft een speciaal ontworpen webpagina waar informatievoorziening aan de online bezoeker geboden wordt.

¹¹ In het kader van de EU Knowledge Hub on Prevention of Radicalisation leidt Nederland, samen met Frankrijk en de Europese Commissie, een Europese werkgroep over online radicalisering van jongeren. In 2026 vinden drie bijeenkomsten plaats, waarin beleidsmakers en operationele experts uit verschillende lidstaten samenkomen.

¹² Onder andere het benadrukken van het belang van menselijke contentmoderatie bij platformen is een structureel onderdeel van de dialoog.

¹³ Begroting Justitie en Veiligheid 2026, p. 37-5-7.

¹⁴ Tijdens het EU Internet Forum op 4 maart 2026 heeft Nederland ook volledige steun uitgesproken voor het werk van de Europese Commissie in het algemeen en het EU Internet Forum in het bijzonder, in het licht van de ongegronde beschuldigingen in het rapport van de Justitiecommissie van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden van 3 februari 2026.

Het kabinet kijkt in bredere zin of digitale diensten voldoende veilig zijn voor kinderen en jongeren. In het kader van de strategie «Kinderrechten in de digitale wereld» brengt het kabinet onder meer middels Kinderrechten Impact Assessments (KIAs) een breed spectrum aan risico's van digitale diensten voor kinderen en jongeren in kaart. In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen te komen tot een handhaafbare Europese minimumleeftijd van 15 jaar voor sociale media zolang deze onvoldoende veilig zijn. Verschillende (EU-)landen onderzoeken een minimumleeftijd voor sociale media of bereiden hiervoor nationale wetgeving voor.

De Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit zal, zoals is toegezegd tijdens het Wetgevingsoverleg Digitale Zaken van 2 maart jl., uw Kamer informeren over de stand van zaken van de Europese aanpak voor een Europese minimumleeftijd voor sociale media. De Staatssecretaris heeft daarnaast de Universiteit van Amsterdam opdracht gegeven in beeld te brengen wat de meest passende juridische inrichting van een Europese minimumleeftijd voor sociale media is. De resultaten worden uiterlijk voor de zomer gepubliceerd. Tegelijkertijd wordt zicht gehouden op ontwikkelingen in andere (EU lid-)staten op dit vlak en uitgekeken naar de aanbevelingen van het onafhankelijk expertpanel onder leiding van de voorzitter van de Europese Commissie over een Europese minimumleeftijd en bescherming van kinderen online. Parallel verkent de Staatssecretaris of en hoe leeftijdsverificatie het beste kan worden vormgegeven, in Nederland. Hierbij is uiteraard oog voor zowel de effectiviteit van de maatregel als de mogelijke gevolgen voor de privacy en andere grondrechten van gebruikers van sociale media, met name kinderen en jongeren. Bij deze verkenning wordt rekening gehouden met de Europese kaders en publieke waarden als toegankelijkheid, proportionaliteit, transparantie en handhaafbaarheid. Deze verkenning zal naar verwachting voor de zomer zijn afgerond, waarna Uw Kamer hierover wordt geïnformeerd.

3. Reguleren en handhaven

De ontwikkelingen op het gebied van online radicalisering, extremisme en terrorisme onderstrepen het belang om naast het preventie en signaleren, ook het wettelijk instrumentarium (en de bijkomende handhavingsbevoegdheden) effectief in te zetten. Met de Verordening Terroristische Online-Inhoud (TOI-verordening) en de Digital Services Act (DSA) beschikt de EU over concrete instrumenten om bepaalde illegale online inhoud aan te pakken. De handhaving van de TOI-verordening is in Nederland belegd bij de ATKM, en het toezicht op in Nederland gevestigde platformen binnen de reikwijdte van de DSA bij de Autoriteit Consument & Markt. Het toezicht op de zeer grote online platforms (very large online platforms, VLOPs) onder de DSA ligt primair bij de Europese Commissie.

De DSA

De DSA beoogt bij te dragen aan een veilige, voorspelbare en betrouwbare onlineomgeving, waarin de verspreiding van illegale inhoud wordt aangepakt. De DSA legt online platformen diverse verplichtingen op om gebruikers en hun grondrechten te beschermen. De aangewezen VLOPs zijn bovendien verplicht om de zogenoemde systeemrisico's van hun dienst te identificeren en te mitigeren. De verspreiding van terroristische en extremistische content kan zo'n risico vormen.

In oktober 2025 publiceerde de Europese Commissie de definitieve richtsnoeren ter bescherming van minderjarigen online, overeenkomstig artikel 28 van de DSA.¹⁵ Eind 2025 is een fiche opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissie voorstellen (BNC), waarover de toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken uw Kamer heeft geïnformeerd op 14 november 2025.¹⁶ Op korte termijn zal de Staatssecretaris van Digitale Economie en Soevereiniteit de beantwoording van de door uw Kamer gestelde vragen hierover aan u toezenden.

In 2027 is de evaluatie van de DSA door de Europese Commissie voorzien. In dat jaar zal ook de Nederlandse Uitvoeringswet digitaaldienstenverordening worden geëvalueerd. De Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit coördineert dit namens Nederland en zal bij de ministeries, toezichthouders en maatschappelijke organisaties inventariseren wat hun ervaringen zijn en welke wijzigingen van de DSA zij eventueel nodig en wenselijk achten. Dit zal worden meegenomen bij het bepalen van de Nederlandse inzet op EU-niveau. Ook ik zal hieraan bijdragen en, waar nodig, pleiten voor aanscherpingen van de DSA, daarbij rekening houdend met het feit dat het nog relatief jonge wetgeving betreft. Zo worden de mogelijkheden om de invoering van een zorgplicht wederom te agenderen onderzocht,¹⁷ teneinde online platformen beter aan te kunnen spreken op hun verantwoordelijkheid in het tegengaan van online radicalisering. Naast (de evaluatie van) de DSA, komt momenteel de Digital Fairness Act (DFA) tot stand en wordt de Audiovisuele Media Services Directive (AVSMD) herzien. Beide wettelijke instrumenten dragen bij aan een veiligere online omgeving.

Non-paper

In het kader van de ontwikkeling van een nieuwe EU CT-Agenda riep de Europese Commissie lidstaten op om aanvullende voorstellen te doen voor het bestrijden van de online dreiging. Samen met Duitsland en Frankrijk heeft Nederland het non-paper «Countering together: Fighting Online Radicalisation, Violent Extremism and Terrorism» opgesteld.¹⁸ Naar aanleiding van het non-paper is in de nieuwe EU CT-Agenda expliciet verwezen naar de mogelijkheid om een dergelijke gedragscode te ontwikkelen. De komende periode blijf ik mij inzetten om de Europese Commissie aan te sporen de voorstellen uit het non-paper om te zetten in concrete stappen, zoals bepleit tijdens de JBZ-Raad van 5 maart jl., waar Frankrijk, Duitsland, Spanje, Finland, Zweden en België hun steun voor het non-paper uitspraken.

Het gezamenlijk optrekken om de negatieve invloed van online platformen tegen te gaan sluit ook aan bij de doelstelling uit het coalitieakkoord om verslavende, polariserende, en democratie-ondermijnende algoritmen aan te pakken. Hoe aan deze doelstelling invulling kan worden gegeven, wordt momenteel onderzocht door de Minister van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Digitale Economie en Soevereiniteit

¹⁵ Richtsnoeren inzake maatregelen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging voor minderjarigen online te waarborgen, overeenkomstig artikel 28, lid 4, van Verordening (EU) 2022/2065, C(2025) 6826 final.

¹⁶ Kamerstukken II, 2025/26, 22 112, nr. 4207.

¹⁷ Tijdens de onderhandelingen voor de totstandkoming van DSA heeft Nederland gepleit voor zorgplicht voor online platformen. Zoals in de Contourenbrief Versterkte Aanpak Online (december 2023) is toegelicht, kon dit voorstel destijds niet rekenen op voldoende steun in de Europese raad.

¹⁸ Nederlands-Duits-Franse non-paper «Countering together: Fighting Online Radicalisation, Violent Extremism and Terrorism», December 2025.

De ATKM is in Nederland bevoegd tot het uitvaardigen van verwijderbevelen op terroristische content en draagt actief bij aan een uniforme toepassing van de TOI-verordening in samenwerking met nationale, Europese en internationale partners.¹⁹ De ATKM hanteert een multistakeholdersaanpak. Er zijn 1 op 1 gesprekken met verschillende partners en er is tevens aandacht voor het gezamenlijk reflecteren met meerdere betrokken partners en deskundigen. De ATKM blijft leidend binnen het zogeheten «taxonomy project», waar in samenspraak met bevoegde Europese autoriteiten indicatoren zijn geïdentificeerd voor evident terroristische online inhoud.²⁰ De ATKM neemt in 2026 zitting in het (wisselende) bestuur van het Global Online Safety Regulators Network (GOSRN), een internationaal netwerk dat wereldwijde normen voor internettoezicht bevordert en de onderlinge samenhang tussen toezichthouders versterkt.

(Uitvoeringswet) Verordening Terroristische Online Inhoud

Momenteel wordt de Uitvoeringswet geëvalueerd conform de wettelijke verplichting om binnen drie jaar na inwerkingtreding een evaluatie aan uw Kamer te presenteren.²¹ De evaluatie omvat onder meer de juridische reikwijdte van verwijderbevelen en de mogelijkheden voor de inzet van verwijderverzoeken. Het eindrapport zal in het najaar van 2026 aan uw Kamer worden aangeboden.

In aanvulling op de aandacht voor de mogelijke inzet van verwijderverzoeken in deze evaluatie, loopt er een beleidsverkenning naar verwijderverzoeken als toevoeging op verwijderbevelen vanuit de ATKM. Hierbij zijn de ATKM, de Nationale Politie, en Europol betrokken. Er is sprake van een toename van (gewelddadig) extremistische content waarbij duiding van het terroristisch karakter moeizaam is en daarom niet altijd binnen de reikwijdte van de ATKM valt. Uw Kamer en diverse partners hebben aangegeven dat er behoefte is aan aanvullende mogelijkheden om dergelijke content te laten verwijderen. Op dit moment worden de juridische en operationele mogelijkheden en implicaties hiervan in kaart gebracht. Hierover zal ik uw Kamer in de volgende voortgangsbrief informeren.

Tot slot zou de ambitie uit het coalitieakkoord om onderzoek te doen naar het verbieden en verwijderen van content die misdrijven toont, mogelijkheden kunnen bieden in de aanpak van gewelddadige extremistische content. De komende periode wordt bekeken op welke wijze deze ambitie kan worden uitgewerkt.

Werkbare definitie (gewelddadig) extremistische content

Ter uitvoering van de motie van het lid Michon-Derkzen om te komen tot een werkbare definitie van extremistische content, hebben er gesprekken plaatsgevonden met relevante ketenpartners.²² Zij hebben het beeld

¹⁹ Zo neemt de ATKM onder andere deel aan werkgroepen met de Europese Commissie en bevoegde autoriteiten uit EU-lidstaten. De ATKM leidt – samen met de Zweedse autoriteiten – de werkgroep over hosting service providers (aanbieders van hostingdiensten) zonder wettelijke vertegenwoordiging in de EU, en neemt deel aan twee andere werkgroepen.

²⁰ Doel is een richtlijn worden op te stellen die bevoegde autoriteiten ondersteunt bij een eenduidige classificatie van dergelijk materiaal.

²¹ Toezegging gedaan aan het lid van der Werf (D66) tijdens het plenair debat inzake de Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud op 21 december 2022.

²² Motie van het lid Michon-Derkzen over een werkbare definitie van «extremistische content». Ingediend op 2 oktober 2025 (Kamerstuk 29 754, nr. 758).

bevestigd dat er een brede behoefte is aan verduidelijking ten aanzien van de afbakening van «extremistische content», maar dat er ook aanzienlijke uitdagingen zijn om tot een eenduidige, werkbare definitie te kunnen komen, op nationaal en EU-niveau. Dit komt mede door de verschillende taken en bevoegdheden die de betrokken organisaties of instanties hebben. Tot op heden is het uitgangspunt dat het de voorkeur geniet om aansluiting te zoeken bij de definitie van extremisme die in de Nationale Extremisme Strategie gehanteerd wordt.²³ Aanvullend wordt onderzocht hoe de definitie verder kan worden afgebakend in lijn met de behoeften van onze partners, en of een eventuele inkadering tot «gewelddadig extremistische content» wenselijk dan wel noodzakelijk is. Het gesprek met ketenpartners krijgt verder vervolg. Ook op Europees niveau span ik mij in om een werkbare definitie van extremistische content als onderwerp op de agenda te plaatsen. Eind 2026 zal ik uw Kamer nader informeren over deze inspanningen op nationaal en Europees niveau.

Controle digitale gegevensdragers

De rechter heeft de mogelijkheid om aan verdachten en veroordeelden een bijzondere voorwaarde op te leggen die een gedraging van de verdachte of veroordeelde betreft. Deze bijzondere voorwaarde kan ingevuld worden met bijv. een (sociale) mediaverbod en meewerken aan een controle van digitale gegevensdragers. In de praktijk zien we dat de rechter (ook) overgaat tot oplegging van een dergelijke gedragsbeïnvloedende voorwaarde aan terrorismeverdachten en -veroordeelden, bijv. in het kader van de schorsing van de voorlopige hechtenis.²⁴ Van een (sociale) mediaverbod gaat een signalerende werking uit. Om risico-gedrag en recidive te voorkomen en gedragsverandering te stimuleren, is effectieve handhaving ook van belang. Een inventarisatie in dit verband heeft opgeleverd dat de reclassering een tool en werkwijze heeft ontwikkeld om te controleren of een justitiabele zich houdt aan de bijzondere voorwaarde «vermijden digitale omgevingen seksueel kindermisbruik».²⁵ Ik ga met de reclassering in gesprek over mogelijkheden om een vergelijkbare methodiek voor controle te ontwikkelen inzake online terrorisme en (gewelddadig) extremisme delicten. Ik streef ernaar om uw Kamer hierover eind dit jaar nader te informeren.

4. Kennis en onderzoek

De ontwikkelingen rondom extremisme en terrorisme, de online wereld en nieuwe technologieën vragen om het vergroten van kennis. Zoals in eerdere Kamerbrieven vermeld, verwacht ik medio dit jaar de resultaten uit het WODC-onderzoek naar extremisme op gamingplatformen met uw Kamer te delen middels een beleidsreactie. Verder publiceerde het Den Haag Centrum voor Strategische Studies (HCSS) onlangs (10 maart jl.) een rapport over het COM-netwerk.²⁶ Middels een kabinetsreactie die ik op 22 mei jl. met uw Kamer heb gedeeld, bent u nader geïnformeerd hierover.

²³ Nationale Extremismestrategie 2024–2029.

²⁴ Het betreft personen (veelal van relatief jonge leeftijd) die worden verdacht van of zijn veroordeeld voor o.a. opruiing tot terrorisme op sociale media of online in aanraking komen met – grote hoeveelheden – terroristische en/of extremistische content en deze extreme content bijvoorbeeld hebben verspreid.

²⁵ De tool en werkwijze maakt het mogelijk voor de reclassering om digitale gegevensdragers geautomatiseerd te controleren op risicovolle gedragingen met betrekking tot online seksueel kindermisbruik.

²⁶ <https://hcss.nl/report/hcss-focus-het-com-netwerk/>.

Afsluiting

De afgelopen jaren is een sterk fundament gelegd om – online – radicalisering, extremisme en terrorisme tegen te gaan. De online wereld verandert echter snel en vereist continu nieuwe antwoorden voor deze problematiek. Door in te zetten op preventie, signalering normering, regulering en handhaving, en het vergroten van onze kennis, bestendig ik onze aanpak om online terrorisme en extremisme te bestrijden, online radicalisering te voorkomen en online veiligheid te vergroten, met specifieke aandacht voor kinderen en jongeren. De bescherming van fundamentele grondrechten, zoals het recht op vrijheid van meningsuiting en informatie, blijft van belang. In het najaar van 2026 zal ik uw Kamer informeren over de verdere ontwikkelingen in de aanpak van online radicalisering, extremisme en terrorisme.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel